

คำปรารภ

มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีเจตนารมณ์ อันแน่วแน่ในการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการ ด้วยการส่งเสริมให้เกิดการสร้างองค์ความรู้และผลิตความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมไทย ในยุคโลกาภิวัตน์นี้ประเทศเราต้องผูกพันเกี่ยวข้องกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกไม่ว่าจะเป็น ทางด้านการเมืองระหว่างประเทศ ด้านการค้าและอุตสาหกรรม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านการสื่อสารโทรคมนาคม ซึ่งมีผลให้โลกนี้แคบลงเป็นอันมาก อีกทั้งเรามี ความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เรื่องราวของสังคมอื่น ๆ อย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อให้เกิดความ เข้าใจอันดีต่อกัน ดังนั้น การศึกษาวิจัยสังคมวัฒนธรรมของสังคมที่แตกต่างไปจากของเราจึง เป็นความรู้ที่ควรแสวงหาเป็นอย่างยิ่ง

เอกสารทางวิชาการเล่มนี้เป็นผลงานการค้นคว้าวิจัยของรองศาสตราจารย์ ดร. ดำรงค์ ฐานดี ที่ได้ทุ่มเทเวลา และความรู้เกี่ยวกับคนและสังคมบนคาบสมุทรเกาหลี โดยวิเคราะห์ เจาะลึกถึง สังคมและวัฒนธรรมเกาหลีในยุคสหัฐวรรษใหม่ ปี 2001 อันเป็นงานอันดับที่ 16 ของ ศูนย์เกาหลีศึกษา จากผลการศึกษาเรื่องนี้จักก่อประโยชน์ทั้งต่อการเรียนการสอนใน สถาบันการศึกษาและต่อสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง

มหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงหวังว่า เอกสารชิ้นนี้จักก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคมเกาหลีอีกมุมมองหนึ่งตามเจตนารมณ์ของผู้ศึกษา

ศาสตราจารย์รังสรรค์ แสงสุข
อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำนำ

ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะสร้างองค์ความรู้และทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ไปสู่สาธารณชน มหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงได้อนุมัติให้ก่อตั้งศูนย์เกาหลีศึกษาขึ้นในปี พ.ศ. 2538 สังกัดภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ นับแต่นั้นมา นักวิชาการประจำศูนย์ฯ ได้ร่วมกันผลิตผลงานขึ้นทั้งในรูปแบบหนังสือ รายงานการวิจัย และเอกสารทางวิชาการ ในขณะเดียวกัน ได้ทำการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับคนและสังคมวัฒนธรรมบนคาบสมุทรเกาหลีไปยังสาธารณชนโดยผ่านทางวิทยุ โทรทัศน์ และการบรรยายพิเศษ เป็นอาทิ อนึ่ง ศูนย์ฯ ยังได้ขยายการศึกษาวิจัยไปยังสังคมข้างเคียง เช่น จีน ญี่ปุ่น และมองโกเลีย ทั้งนี้ทั้งนั้น เพื่อจะทำให้สามารถมองเห็นภาพของเกาหลีได้เด่นชัดยิ่งขึ้น

เอกสารฉบับนี้เป็นเรื่องราวของสังคมเกาหลีใต้ที่เน้นการศึกษาหัวข้อหลัก 3 เรื่อง คือ การพัฒนาทางการเมืองและเศรษฐกิจนับตั้งแต่ก่อตั้งประเทศขึ้นในปี ค.ศ. 1948 จนถึงปี ค.ศ. 2001 วัฒนธรรมที่สำคัญของเกาหลี และการมองภาพคนและวัฒนธรรมเกาหลีจากมุมมองต่างกัน การศึกษาหัวข้อทั้งสามจักส่งผลให้ผู้สนใจได้เรียนรู้เรื่องราวของเกาหลีหลาย ๆ ด้าน นอกจากนี้ ในภาคผนวกได้นำเรื่องระบบการเมืองการปกครองของเกาหลีใต้มาเสนอไว้สำหรับผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับการเมืองของประเทศนี้

การเรียนรู้เรื่องราวของสังคมอื่นจักทำให้ผู้ศึกษามองเห็นโลกกว้างขวางยิ่งขึ้นและสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อสังคมไทยต่อไป

ดร.ดำรงค์ ฐานดี

ผู้อำนวยการ ศูนย์เกาหลีศึกษา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

<damrong @ ram 1.ru.ac.th>

เกี่ยวกับผู้เขียน

ชื่อ	รองศาสตราจารย์ ดร. คำรงค์ ฐานดี
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการ ศูนย์เกาหลีศึกษา
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ 10240
การศึกษา	ชั้นมัธยมศึกษา จากโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2512 สังคมวิทยามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2515 ประกาศนียบัตรชั้นสูงสาขามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยลอนดอน ปี 2519 (ได้รับทุน British Council) รัฐศาสตรมหาบัณฑิตและดุฎิบัณฑิต มหาวิทยาลัยฮาวาย ปี 2528 (ได้รับทุน East-West Center)
การฝึกอบรม	สถาบันสิ่งแวดล้อมและนโยบาย แห่งสถาบัน อีส-เวสต์ เซนเตอร์ มลรัฐฮาวาย สหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2524-2528
ภาษาต่างประเทศที่สามารถใช้ได้ดี	ภาษาอังกฤษ
สมาชิกสมาคมวิชาชีพ	สมาคมอาจารย์มหาวิทยาลัยไทย
ประสบการณ์การทำงานในประเทศ	ประเทศไทย สหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเกาหลี
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ	ต.ม., ต.ช., ท.ม., ท.ช., ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. เหรียญจักรพรรดิมาลา

ประวัติการทำงาน

1. 2543-44 ดำเนินการโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชน ในโครงการก่อสร้างถนนสายรัตนโกสินทร์-ถนนนิมิตรใหม่ (ตามแนวผังเมือง สาย ข. 2) กรุงเทพมหานคร ของกรมทางหลวง
2. 2541-42: ทำการศึกษาวิเคราะห์ทางด้านสังคมเศรษฐกิจในโครงการศึกษาสถานภาพคุณภาพสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูงจังหวัดเชียงใหม่ของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ ฯ
3. 2541: ดำเนินการอบรมข้าราชการของกรมทางหลวงเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนและการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมโดยเน้นศึกษากรณีตัวอย่างโครงการทางด่วนพิเศษระหว่างเมือง สายลำปาง-ดอยสะเก็ดที่จังหวัดเชียงใหม่และดำเนินการประชุมชาวบ้านเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการทางด่วนพิเศษเส้นนี้ จำนวนสี่จุดที่มีบ้านเรือนตั้งอยู่ตลอดเส้นทางที่ทางด่วนพิเศษเส้นนี้ตัดผ่าน โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย
4. 2540: ให้คำปรึกษาการวิเคราะห์ทางด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านสังคม ในโครงการการกำจัดขยะในประเทศไทย เน้นกรณีศึกษาเมืองเชียงใหม่และลำพูน โครงการนี้ได้รับความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคของธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย
5. 2539-40: สำรวจและวิเคราะห์โครงการทางด่วนพิเศษระหว่างเมือง (Motorway) สายลำปาง-ดอยสะเก็ด โดยสำรวจหมู่บ้านรอบจุดตัดและหมู่บ้านจำนวนเจ็ดแห่งที่ตั้งอยู่ชิดขอบทางของแนวถนน (ห่างหนึ่งกิโลเมตรของแนวถนนที่มีความยาวทั้งสิ้น 97.8 กิโลเมตร)รวมทั้งสำรวจความคิดเห็นและทัศนคติของประชาชนต่อการสร้างด่วนที่อาศัย อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง โครงการนี้เป็นโครงการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยความร่วมมือระหว่างกรมทางหลวงกับองค์การความร่วมมือด้านการพัฒนาของญี่ปุ่น (ไจก้า)

6. 2539:สำรวจผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมในโครงการการสร้างโรงงานไฟฟ้าที่อำเภอเมือง-กุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์สำรวจประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ตั้งอยู่โดยรอบของโรงงานไฟฟ้าเพื่อศึกษาผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

7. 2538-ปัจจุบัน: เป็นรองศาสตราจารย์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และเป็นผู้อำนวยการ ศูนย์เกาหลีศึกษา ทำหน้าที่ในการสอนในระดับชั้นปริญญาตรีและโทรวมทั้งสร้างองค์ความรู้และศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเกาหลีศึกษา ญี่ปุ่น และจีน

8. 2537-38: เป็นที่ปรึกษาทางด้านการโยกย้ายชุมชน (resettlement) และการมีส่วนร่วมของประชาชน (public participation) ในโครงการต่าง ๆ ของกรมโยธาธิการและผังเมืองประเทศไทย โดยเขียนแนววิธีการทำงานและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อเตรียมการก่อตั้งหน่วยงานสิ่งแวดล้อมในกรมโยธาธิการโครงการนี้ได้รับความร่วมมือจากธนาคาร เพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย

9. 2535-2538: เป็นรองศาสตราจารย์ สาขาวิชาพัฒนศึกษา (หลักสูตรปริญญาเอก) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและเป็นผู้อำนวยการศูนย์พัฒนศึกษา สอนในชั้นปริญญาตรี โท และเอก ในวิชามานุษยวิทยา รัฐศาสตร์การศึกษาการเมืองและการวางแผน การศึกษา และสร้างองค์ความรู้ด้านพัฒนศึกษา

10. 2535: ศึกษาผลกระทบทางด้านสังคมในโครงการรถไฟฟ้าและถนนยกระดับโฮป-เวิลด์ ด้วยการสำรวจชุมชนแออัดที่ตั้งอยู่ข้างทางรถไฟและสอบถามทัศนคติของผู้ที่อาศัยในชุมชนโดยรอบ รวมทั้งผู้เดินทางผ่านเกี่ยวกับโครงการนี้และร่วมวางแผนเพื่อการโยกย้ายคนในชุมชนแออัดหากมีความจำเป็น

11. 2534: ศึกษาสภาพทางสังคมเศรษฐกิจของชุมชนโดยรอบในจังหวัดปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ในโครงการโรงงานเยื่อกระดาษและทำกระดาษ อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี วิเคราะห์ข้อมูลและทำรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการนี้ได้รับการอุดหนุนจากองค์การช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาจากประเทศแคนาดา (ซีต้า)

12. 2515-35: เป็นรองศาสตราจารย์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สอนวิชาในสาขามานุษยวิทยา สังคมวิทยา และรัฐศาสตร์ ในระดับชั้นปริญญาตรี และโท

13. 2523: เป็นผู้เชี่ยวชาญการพัฒนา ขององค์การความร่วมมือพัฒนา ระหว่าง ประเทศของสหรัฐอเมริกา (USAID-Thailand) ในโครงการ

ก. การพัฒนานาน้ำฝนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข. การวางแผนพัฒนาจังหวัด

14. 2514-15 เป็นนักวิจัย สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำงานในโครงการการใช้แรงงานในชนบทโดยความร่วมมือระหว่างสถาบันวิจัยสังคม สภาพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สภาวิจัยแห่งชาติ และองค์การแรงงานสากลแห่งสหประชาชาติ

งานวิจัย

1. 2521: *The Role of Communication in Occupational Development of Rural Inhabitants: A Re-study of a Village in Thailand.* Department of Sociology and Anthropology, Ramkhamhaeng University. pp. 84.

2. 2522: *Communication Strategy in Rural Development by Government Agencies in Thailand.* Department of Sociology and Anthropology, Ramkhamhaeng University. pp. 53.

3. 2523: *Village Level Study for Northeast Rainfed Agricultural Development Project.* Submitted to USAID/Thailand. Department of Sociology and Anthropology, Ramkhamhaeng University. pp. 114.

4. 2524: *Impact of Population Change in Occupational Development of Rural Inhabitants: A Re-study of Four Villages in Kalasin and Prachinburi Provinces, Thailand (1970/71-1980/81)*. Department of Sociology and Anthropology, Ramkhamhaeng University. pp. 30 plus 17 tables.

5. 2528: *Politics of Policy Implementation: A Case Study of Rural Development in Thailand*. Chulalongkorn University Social Research Institute, Chulalongkorn University. pp. 264.

6. 2539: *ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)*. รายงานการวิจัย ศูนย์เกาหลีศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. จำนวนหน้า 320 หน้า

7. 2539: *Correcting of Thai Publications on Korean Studies*. Center for Korean Studies, Ramkhamhaeng University. pp. 43.

8. 2541: *เกาหลีเหนือ: สังคมและวัฒนธรรม*. ศูนย์เกาหลีศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง, จำนวน 235 หน้า

เอกสารทางวิชาการและหนังสือ

หนังสือ

1. *สังคมวิทยาอาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520. จำนวน 325 หน้า (ปรับปรุงครั้งที่สอง พิมพ์ครั้งที่ 11 ปี 2536)
2. *มานุษยวิทยาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521. จำนวน 296 หน้า (ปรับปรุงครั้งที่สอง พิมพ์ครั้งที่ 6 ปี 2543)
3. *มานุษยวิทยาเชิงเศรษฐกิจ*. (วัฒนธรรมและพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523. จำนวน 249 หน้า (ปรับปรุงครั้งที่สอง พิมพ์ครั้งที่ 4 ปี 2536)

4. รัฐกับการพัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. จำนวน 302 หน้า (พิมพ์ครั้งที่ 3 ปี 2538)
5. เกาหลีใต้: บทบาทของรัฐในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532. จำนวน 243 หน้า (พิมพ์ครั้งที่สองโดยสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปี 2538)
6. สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2532. จำนวน 202 หน้า (พิมพ์ครั้งที่ 4 ปี 2537)
7. การบริหารงานแบบเกาหลี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2533. จำนวน 183 หน้า (พิมพ์ครั้งที่ 3 ปี 2536)
8. สังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น. (รวบรวมและเรียบเรียง) เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540. จำนวน 172 หน้า.
9. สังคมและวัฒนธรรมจีน. (รวบรวมและเรียบเรียง) เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540. จำนวน 229 หน้า.
10. เกาหลีไต้หวัน. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542. จำนวน 266 หน้า.
11. จีนวันนี้. (รวบรวมและเรียบเรียง) เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542. จำนวน 252 หน้า.
12. ญี่ปุ่นวันนี้. (รวบรวมและเรียบเรียง) เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542. จำนวน 237 หน้า.
13. โฉมหน้าญี่ปุ่น ปี 2000. (รวบรวมและเรียบเรียง) เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543. จำนวน 237 หน้า.
14. โฉมหน้าจีน ปี 2000. (รวบรวมและเรียบเรียง) เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543. จำนวน 252 หน้า

15. โฉมหน้าเกาหลี ปี 2000. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543. จำนวน 312 หน้า

บทความทางวิชาการ

1. "Communication and Rural Development in Thailand," *Development Issues in Thailand*. Edited by B.J. Terwiel. Center for South-East Asian Studies, Gaya, India. 1984. pp. 71-92.
2. "Socioeconomic Factors and Small Scale Farmers in Southeast Asia," *Traditional Agriculture in Southeast Asia: Human Ecology Perspective*. Edited by G.G. Martin. Westview Press: Boulder, Colorado, 1986. pp. 159-170.
3. "Thai Development and Development Bureaucracies." *Hidden Crisis in Development: Development Bureaucracies*. Edited by Philip van Ufford, Dirk Kruit and Theodore Downing. Free University Press: Amsterdam, 1988. pp. 115-136.
4. บทความทางวิชาการมากกว่า 100 บทความ พิมพ์ลงในหนังสือวารสารและหนังสือพิมพ์ ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ

Center for Korean Studies

Ramkhamhaeng university, Bangkok, Thailand

- No.1 Damrong Thandee, **South Korea: The Role of Government in National Development.**
(3rd printing) Bangkok: Ramkhamhaeng Publisher, 1994. pp. 243.
- No. 2 Damrong Thandee, **Korean Society and Culture.** (5th printing) Bangkok:
Ramkhamhaeng Publisher, 1993. pp. 1993.
- No. 3 Damrong Thandee, **Korean Management.** (3rd printing) Bangkok: Ramkhamhaeng
Publisher, 1993. pp. 183.
- No. 4 Damrong Thandee, **Socio-cultural Factors Influencing National Development of the
Republic of Korea.** Research Report, Center for Korean Studies, Ramkhamhaeng
University, 1993. pp. 320.
- No. 5 Damrong Thandee, Vuthichai Duangratana, and Kim Changbok, **Asian Trade
Information: South Korea.** Data Bank Project. Presented to Department of Businesses
Economics, Ministry of Commerce. Institute of Asian Studies, Chulalongkorn
university, 1988. pp. 83.
- No. 6 Damrong Thandee and Prephon Ruangnarong, **Correcting of Thai Publications on
Korean Studies.** Research Report, Center for Korean Studies, Ramkhamhaeng
university, 1996. pp.43.
- No. 7 Damrong Thandee (editor), **Japanese Society and Culture.** Occasional paper, Center
for Korean Studies, Ramkhamhaeng University, 1997. pp. 172.
- No. 8 Damrong Thandee (editor), **Chinese Society and Culture.** Occasional paper, Center
for Korean Studies, Ramkhamhaeng university, 1997. pp. 229.

- No. 9 Damrong Thandee, **North Korea: Society and Culture**. Research report, Center for Korean Studies, Ramkhamhaeng university, 1998. pp. 236.
- No. 10 Damrong Thandee, **Korea Today**. Occasional paper, Center for Korean Studies, Ramkhamhaeng university, 1999. pp. 266.
- No. 11 Damrong Thandee (editor), **China Today**. Occasional paper, Center for Korean Studies, Ramkhamhaeng university, 1999. pp. 252.
- No. 12 Damrong Thandee (editor), **Japan Today**. Occasional paper, Center for Korean Studies, Ramkhamhaeng university, 1999. pp. 237.
- No. 13 Damrong Thandee (editor), **Japan Year 2000**. Occasional paper, Center for Korean Studies, Ramkhamhaeng university, 2000. pp. 237.
- No. 14 Damrong Thandee (editor), **China Year 2000**. Occasional paper, Center for Korean Studies, Ramkhamhaeng university, 2000. pp. 252.
- No. 15 Damrong Thandee, **Korea Year 2000**. Occasional paper, Center for Korean Studies, Ramkhamhaeng university, 2000. pp. 312.